

Nederlanders over de oorlog in Gaza

Onderzoeksrapportage

M250884

22-10-2025

Achtergrond, methode opzet

Achtergrond

In opdracht van The Rights Forum heeft Motivaction International b.v. een onderzoek uitgevoerd naar de houding van Nederlanders over de oorlog in Gaza en de rol die Nederland daarin moet aannemen volgens hen.

Vragenlijst, dataverzameling en veldwerkperiode

De vragenlijst bestond uit 17 stellingen en is door Motivaction opgesteld in nauwe samenwerking met The Rights Forum. Het veldwerk is uitgevoerd van 19 t/m 24 september 2025. *Het onderzoek vond plaats vóór het sluiten van het akkoord tussen Israël en Hamas (9 oktober).*

Doelgroep, steekproef en representativiteit

Het onderzoek is online uitgevoerd onder het ISO-20252:2019-gecertificeerde panel van Motivaction: StemPunt.

Aan het onderzoek hebben 2.082 respondenten deelgenomen van 18 t/m 80 jaar oud. De steekproef is na statistische weging representatief voor opleiding, leeftijd, geslacht, regio (Nielsen) en sociaal milieu (onze Mentality-segmentatie van de bevolking op basis van waardenoriëntatie en kijk op het dagelijks leven). Dit betekent dat de steekproef op deze variabelen een juiste afspiegeling is van de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder. Bijvoorbeeld: het percentage hoogopgeleide vrouwen van 25 t/m 34 jaar is in de steekproef gelijk aan het werkelijke percentage in Nederland. Als ijkbestand is uitgegaan van de Gouden Standaard van het CBS en voor de verdeling van sociale milieus onze eigen tweejaarlijkse schriftelijke Mentality-metingen.

Samenvatting (1/2)

Algehele beeld

Als we het geheel van resultaten bekijken, dan valt op dat de potentiële achterban van de PVV, JA21, VVD en in mindere mate het CDA is verdeeld in hun houding tegenover Israël. Enerzijds leeft nog wel het idee dat de acties van Israël nodig zijn om Hamas te stoppen. Maar tegelijk vindt een groot deel van deze achterban dat er onnodig veel burgerslachtoffers vallen en is het woord genocide geen taboe meer.

Vooraf binnen de potentiële achterban van het CDA en ook wel de VVD is er inmiddels meer kritiek dan steun ten aanzien van Israël en is er een behoorlijk roep om maatregelen. Binnen de potentiële achterban van de PVV zijn de meningen meer verdeeld. Dat geldt ook voor JA21, al neigt hun achterban nog iets meer naar pro-Israël-opvattingen. Dit is opvallend als je de uitkomsten naast de opvattingen van de partijen zelf legt. PVV en JA21 kiezen in hun uitingen en verkiezingsprogramma duidelijk kant voor Israël. De VVD en het CDA willen inmiddels sancties en wat meer druk op Israël zetten, maar ook zij staan niet vooraan om de acties van Israël te veroordelen.

Binnen deze rapportage zijn ook de uitkomsten van D66 en GroenLinks/PvdA toegevoegd, deze zijn meer eensgezind en in overeenstemming met de lijn van de partijen zelf.

Mensenrechten

Ruim een derde (36%) van de potentiële achterban van de PVV vindt dat Israël genocide pleegt in Gaza. Een vrij grote groep heeft geen mening of zegt 'niet eens, niet oneens' (43%). Ook bij de potentiële achterban van JA21 en VVD is er sprake van enige verdeeldheid. Bij de potentiële achterban van het CDA en vooral van D66 en GroenLinks/PvdA vindt een ruime meerderheid dat er sprake is van genocide. Hetzelfde patroon zien we bij de vraag of er sprake is van apartheid in de Palestijnse gebieden.

(Dis)proportioneel geweld

Een deel van de potentiële achterban van PVV, JA21 en VVD vindt dat de acties van Israël noodzakelijk zijn om Hamas te stoppen (40% - 43% eens). Toch zien we ook hier een behoorlijke groep zonder duidelijke mening (36% - 43%) en is er een kritische groep (14% - 21% oneens). Binnen dezelfde achterban vindt ongeveer een vijfde dat Israël voldoende doet om Palestijnse burgerslachtoffers te voorkomen (19% - 24%).

Bij de potentiële achterban van D66 en GroenLinks/PvdA is een meerderheid van mening dat Israël ónvoldoende doet om burgerslachtoffers te voorkomen (68% - 83%), de potentiële achterban van CDA zit hier qua opvatting tussenin (75%).

Stopzetten van samenwerkingen/verdragen met Israël

Binnen de potentiële achterban van de PVV zijn ongeveer evenveel voor- als tegenstanders (30% vs. 31%) van een volledige economische, militaire, politieke, wetenschappelijke en sportieve boycot van Israël. Bij JA21 zijn er iets meer tegenstanders (28% vs. 41%), bij de VVD iets meer voorstanders (38% vs. 30%), maar de meningen hierover zijn verdeeld. Binnen het CDA zijn duidelijk meer voorstanders (48% vs. 26%), maar is men ook zeker niet unaniem. Vooral de potentiële achterban van GroenLinks/PvdA is voor een boycot (73% vs. 7%). Een vergelijkbaar beeld zien we bij stellingen over het (tijdelijk) verbreken van economische relaties met Israël.

Als het gaat om het stoppen van wapenhandel met Israël, dan zien we bij de PVV (43% vs. 26%) en VVD (48% vs. 23%) meer voor- dan tegenstanders, bij JA21 (42% vs. 37%) zijn voor- en tegenstanders meer evenredig verdeeld. Hiervoor zien we bij de potentiële achterban van GroenLinks/PvdA steun van een grote meerderheid (81% vs. 4%).

Samenvatting (2/2)

Overige maatregelen

Nederland zou alle ministers uit de regering-Netanyahu tot ongewenste personen kunnen verklaren en Israëlische groepen die geweld gebruiken tegen Palestijnen op de terroristenlijst zetten.

Onder de potentiële achterban van PVV en JA21 zijn hiervoor ongeveer evenveel voor-als tegenstanders (ongeveer 30% voor- vs. 30% tegenstanders). Binnen de potentiële achterban van de VVD en het CDA is hier meer steun voor, al is het nog geen duidelijke meerderheid. Dat is wel het geval bij D66 en GroenLinks/PvdA.

Erkenning

Het erkennen van Palestina als staat is vooral bij de potentiële achterban van de PVV (19% voor vs. 30% tegen) en JA21 (24% voor vs. 42% tegen) geen populair standpunt. Bij de VVD (46% voor vs. 23% tegen) en het CDA (42% voor vs. 17% tegen) is het beeld anders, maar niet unaniem. Vooral de potentiële achterban van GroenLinks/PvdA (69% voor vs. 8% tegen) is hier voorstander van.

Leeswijzer

Interpretatie van de cijfers

Allereerst is het belangrijk om te beseffen dat elke steekproef een mate van onbetrouwbaarheid kent, we kunnen immers niet alle Nederlanders een vragenlijst laten invullen.

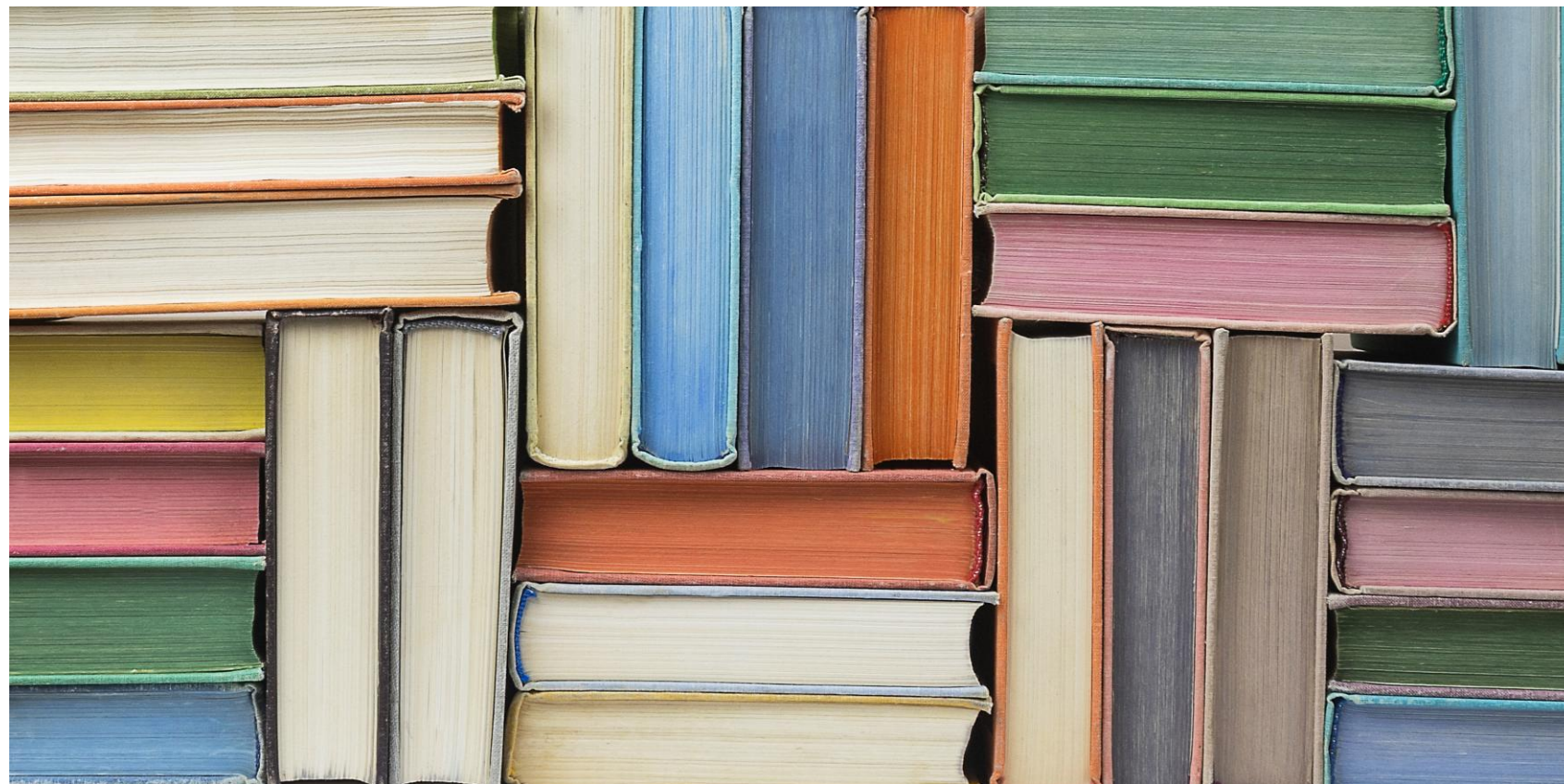
Als we kijken naar het aantal respondenten met een stemvoorkeur voor JA21, VVD en D66, dan komen we iets boven n=100 uit. Dat betekent dat onbetrouwbaarheidsmarges rond de 9,5% liggen (als 50% het eens is met een stelling, dan ligt dat met 95% waarschijnlijkheid tussen de 40,5% en 59,5%). Bij n=211 (CDA) is deze marge 6,7%, bij n=279 (GroenLinks/PvdA) 5,9%, bij n=366 (PVV) 5,1%.

Daarnaast heeft het veldwerk van dit onderzoek plaatsgevonden van 19 t/m 24 september 2025. Sindsdien hebben we in de peilingen gezien dat stemvoorkeuren veranderen. En omdat er continu ontwikkelingen zijn ten aanzien van dit onderwerp, is het ook mogelijk dat de houding van Nederlanders ten opzichte van de acties van Israël veranderen.

Dit alles betekent dat de uitkomsten van dit onderzoek geen absolute waarheid zijn, maar een indicatie van de mening van de potentiële achterban van diverse partijen.

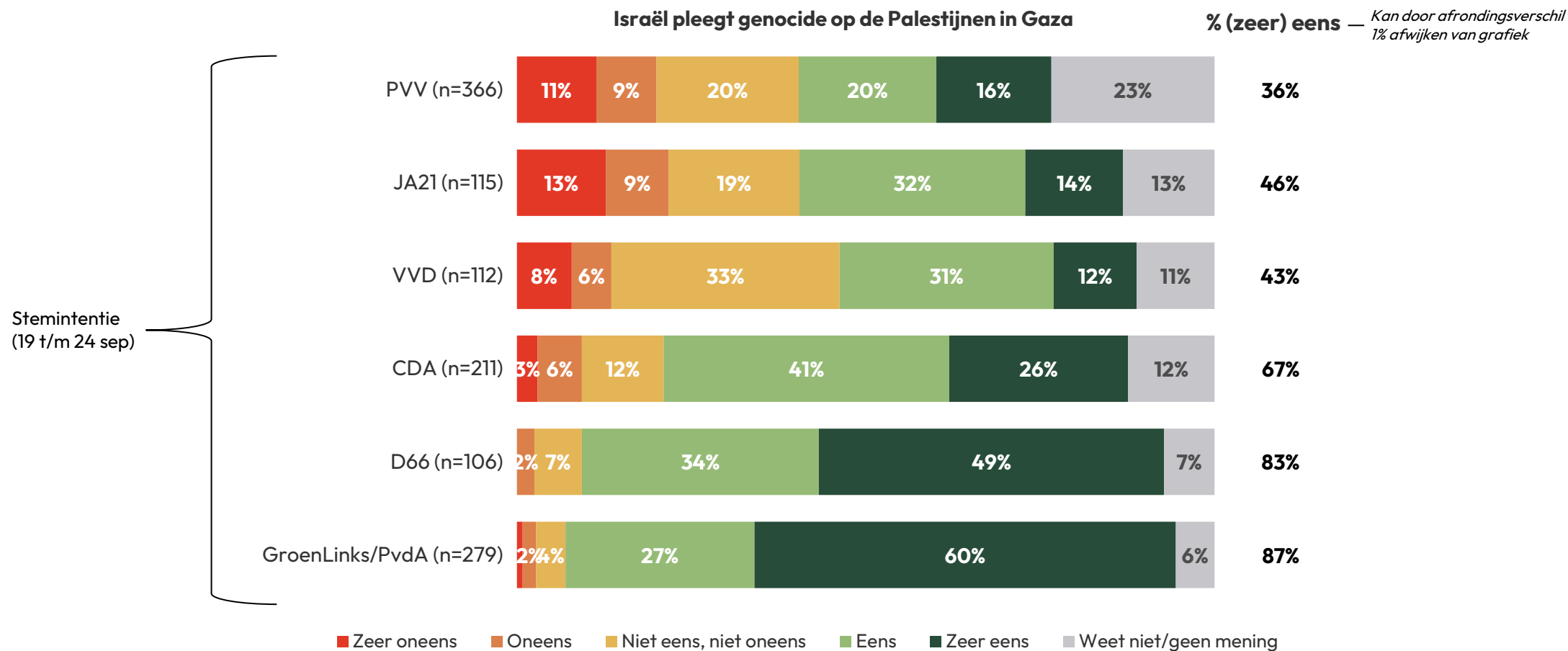
Vragenlijst

In de vragenlijst hebben we 17 stellingen voorgelegd en gevraagd op welke partij men zou stemmen als er 'vandaag' verkiezingen zouden zijn. Een stelling drukt meestal een standpunt of mening uit, daardoor is er een risico dat je de antwoorden van respondenten beïnvloedt. Om die reden bevat dit onderzoek zowel stellingen die zijn geformuleerd vanuit een kritische blik op Israël als stellingen die meer steun of begrip voor Israël als frame hebben.

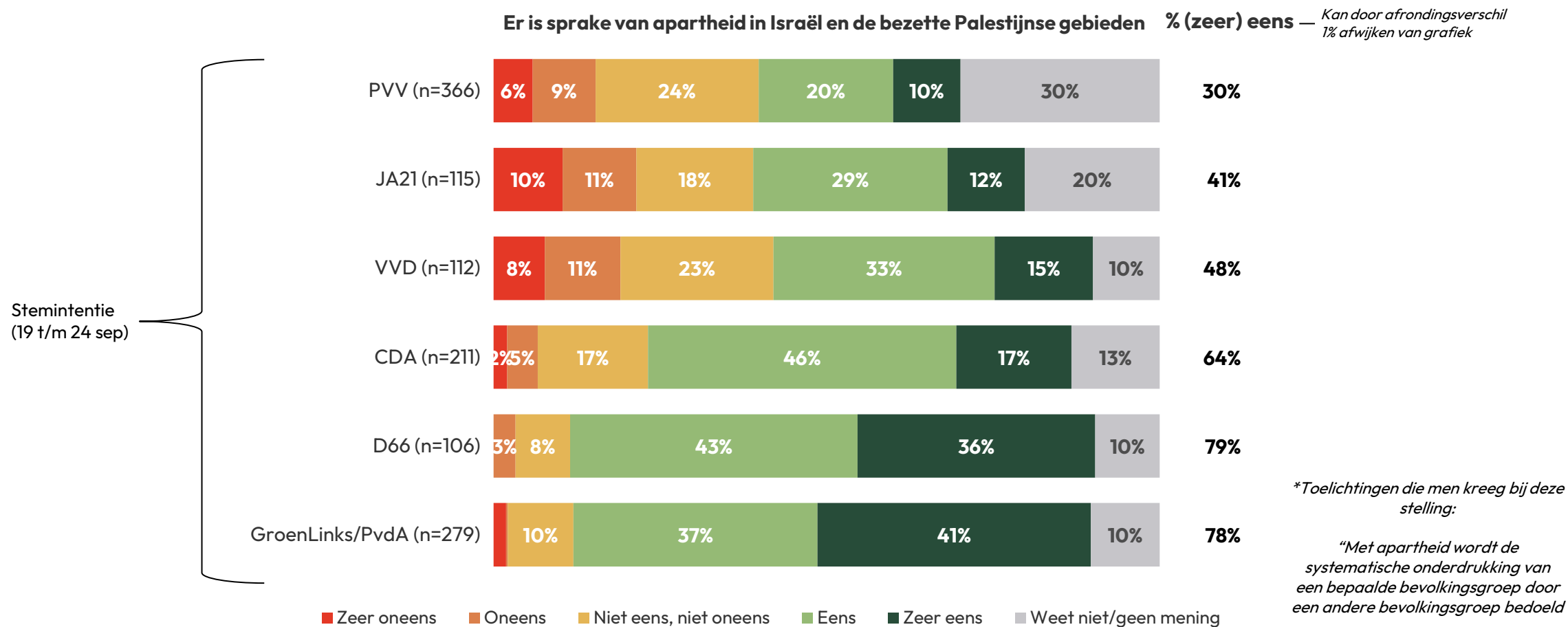

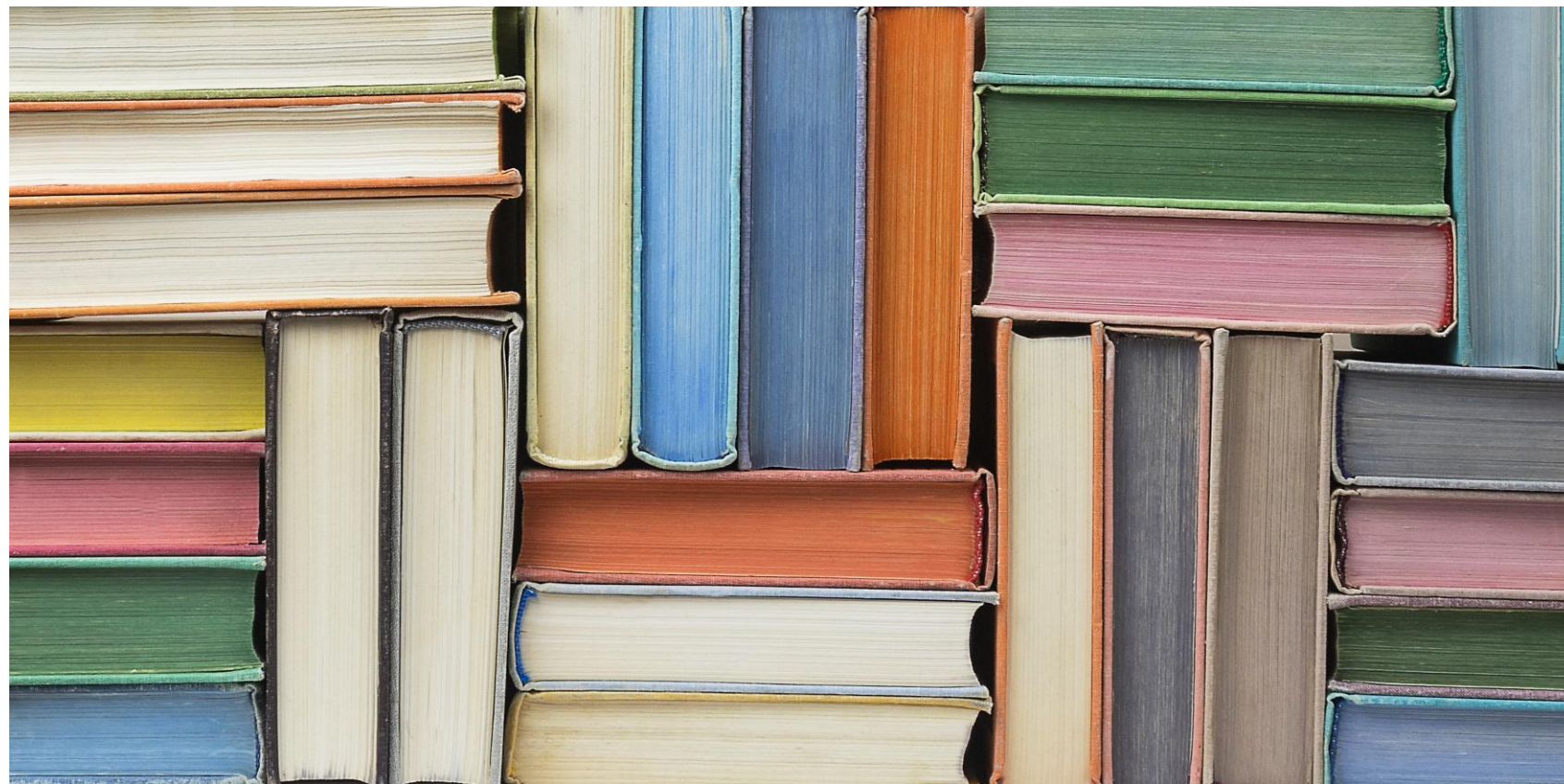
Resultaten | Mensenrechten

Genocide

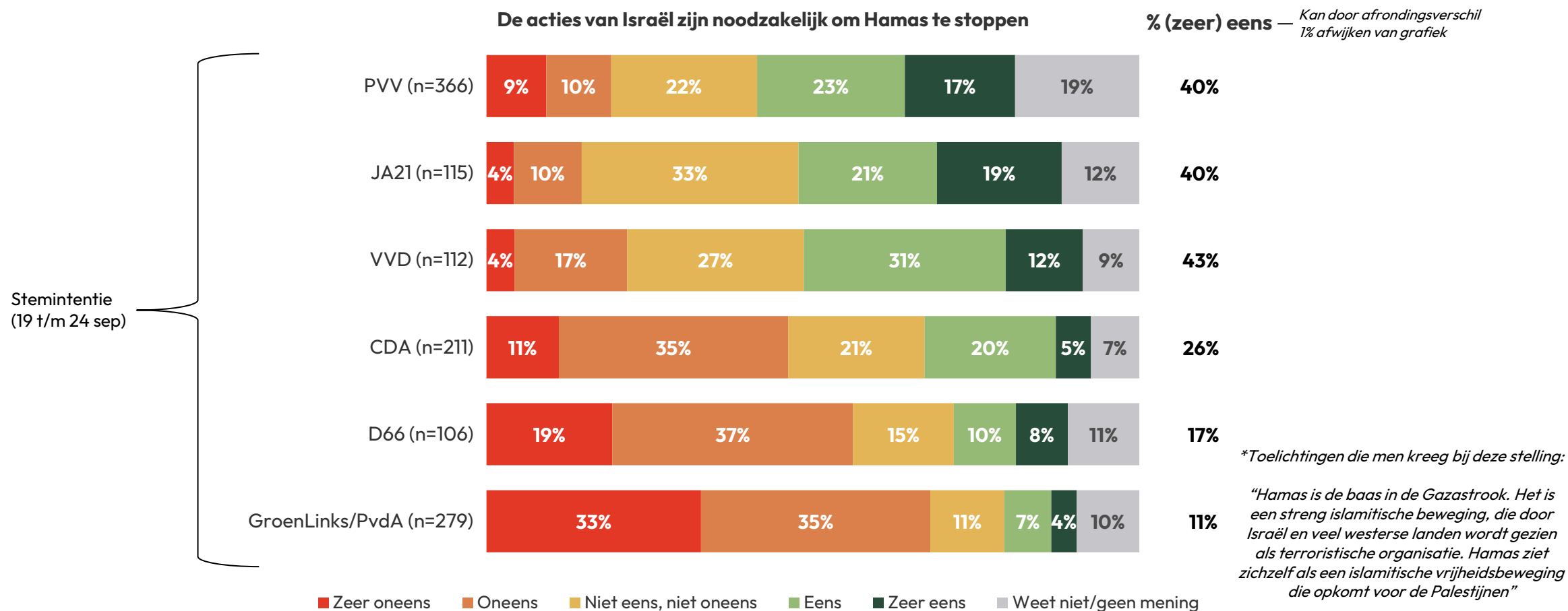
Apartheid

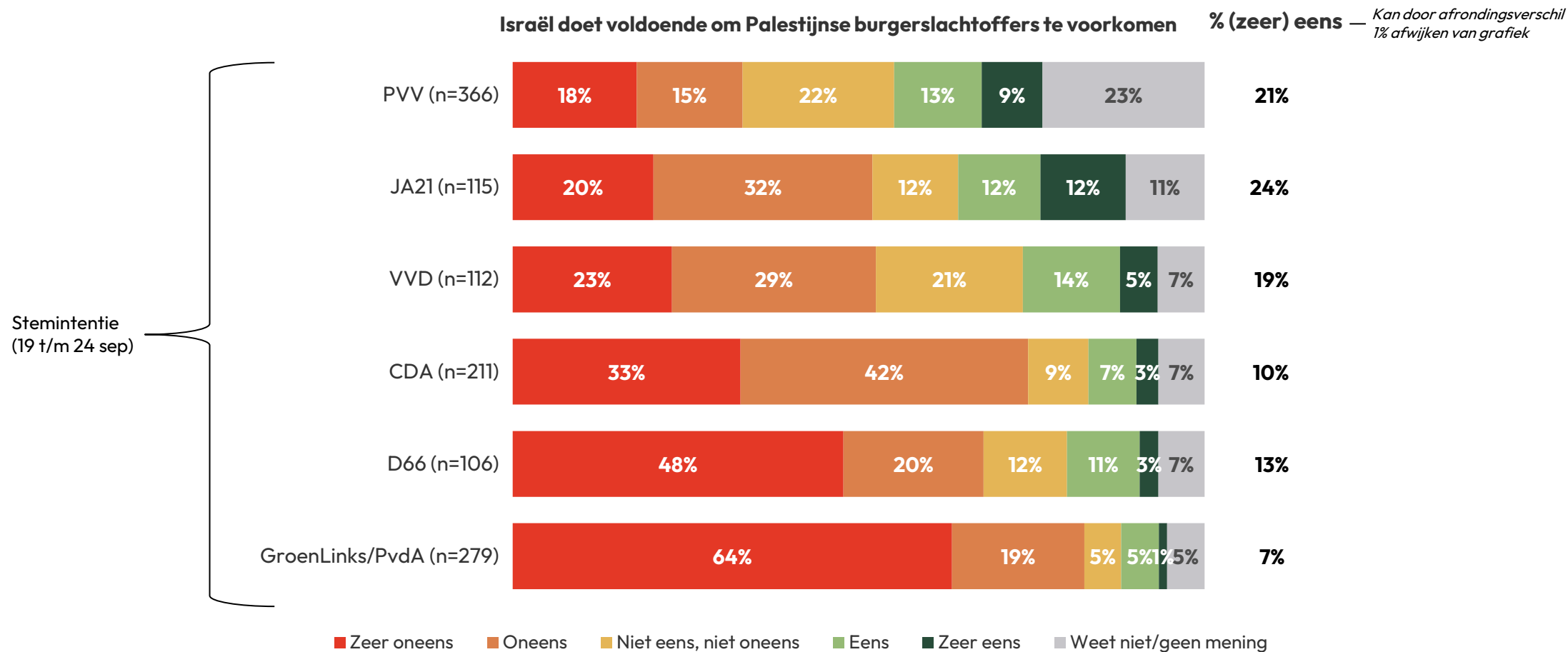

Resultaten | (Dis)proportioneel geweld

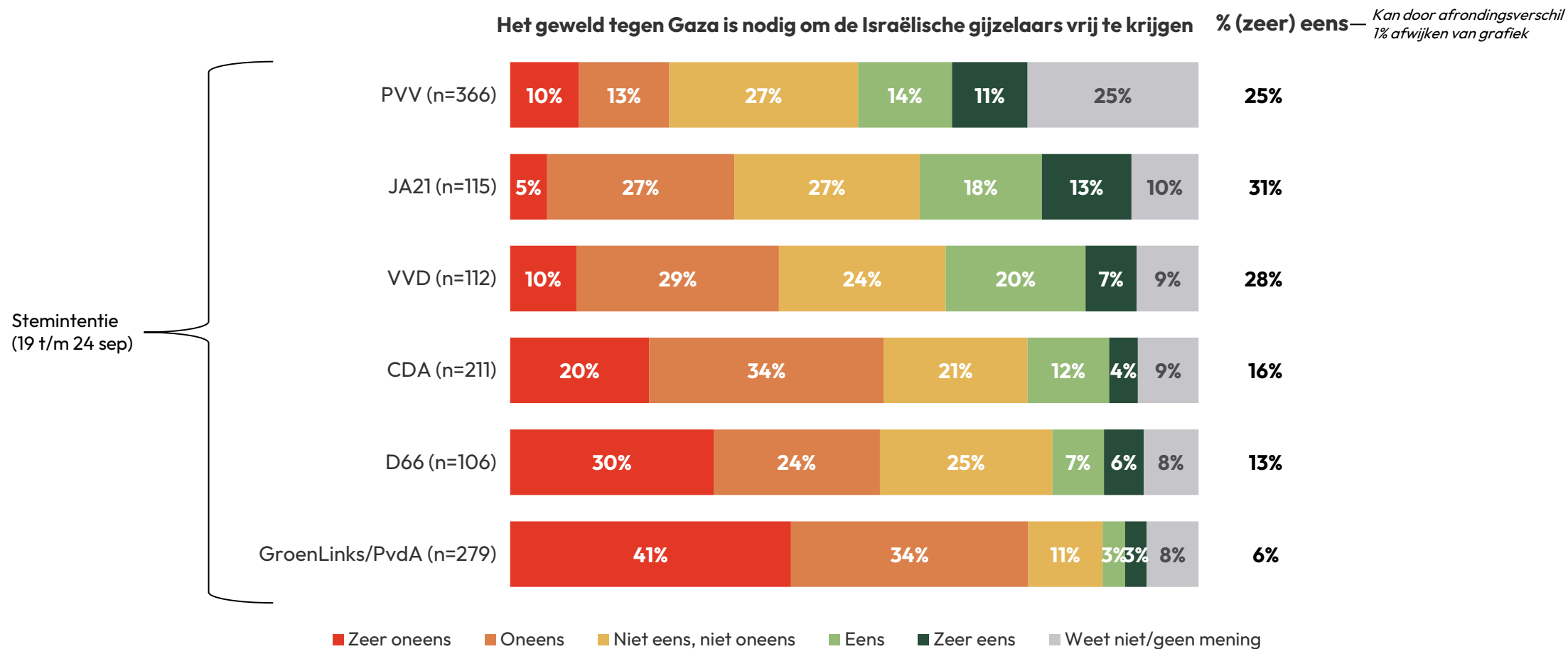
Acties Israël tegen Hamas

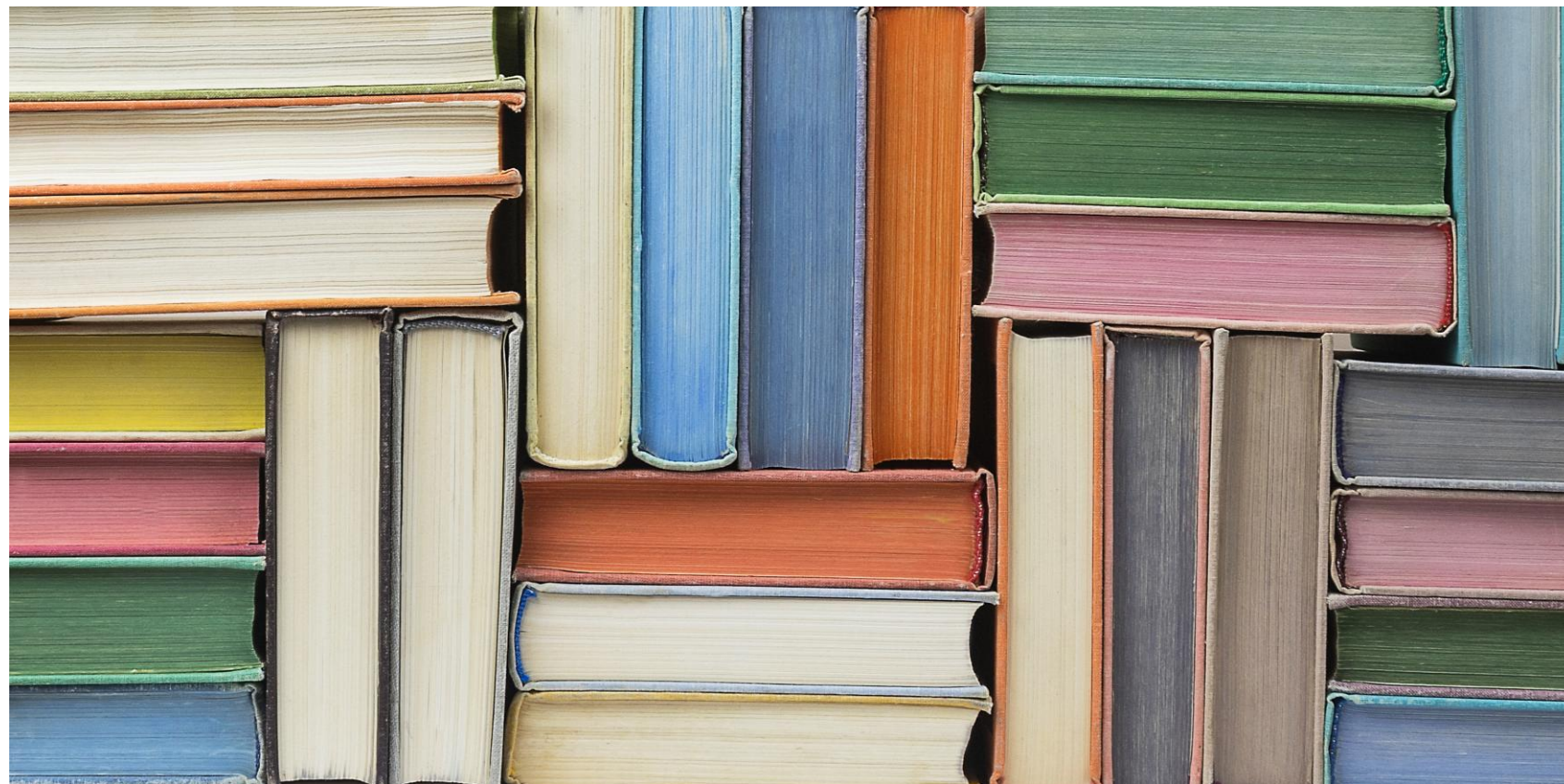

Voorkomen Palestijnse burgerslachtoffers

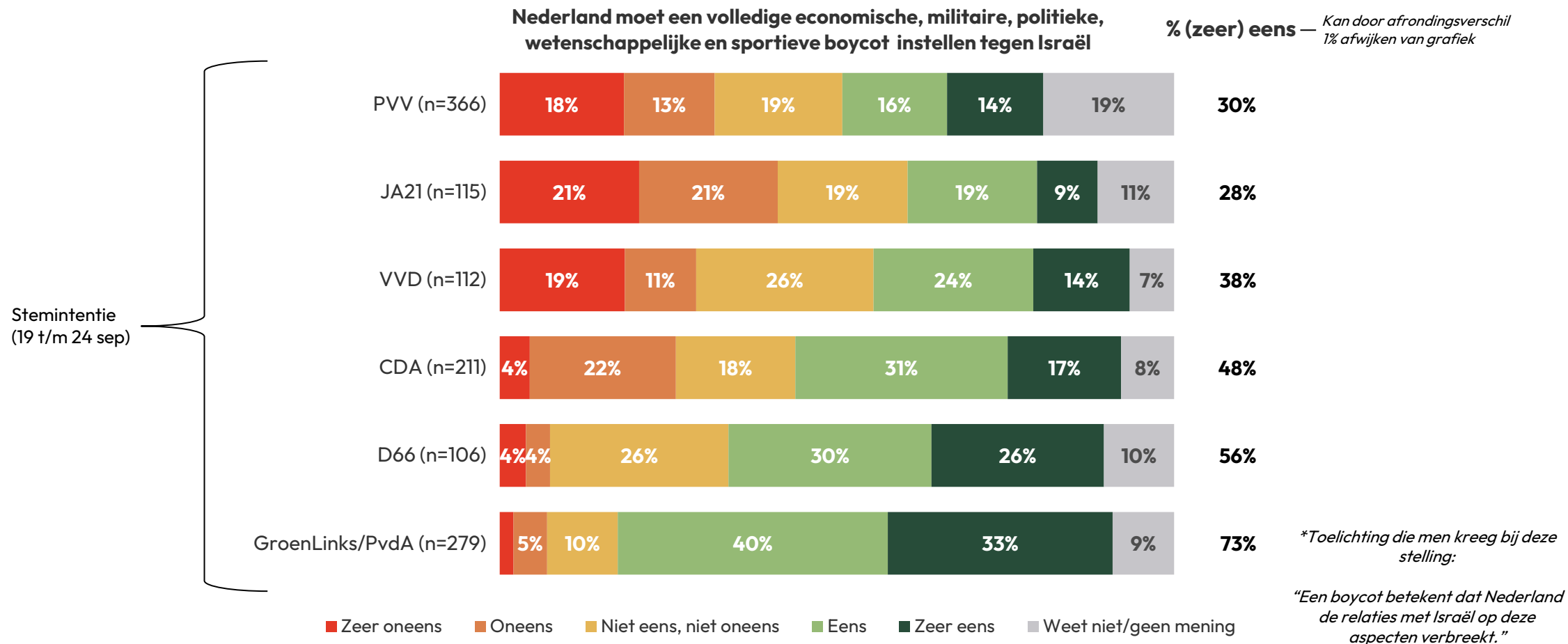
Geweld tegen Gaza

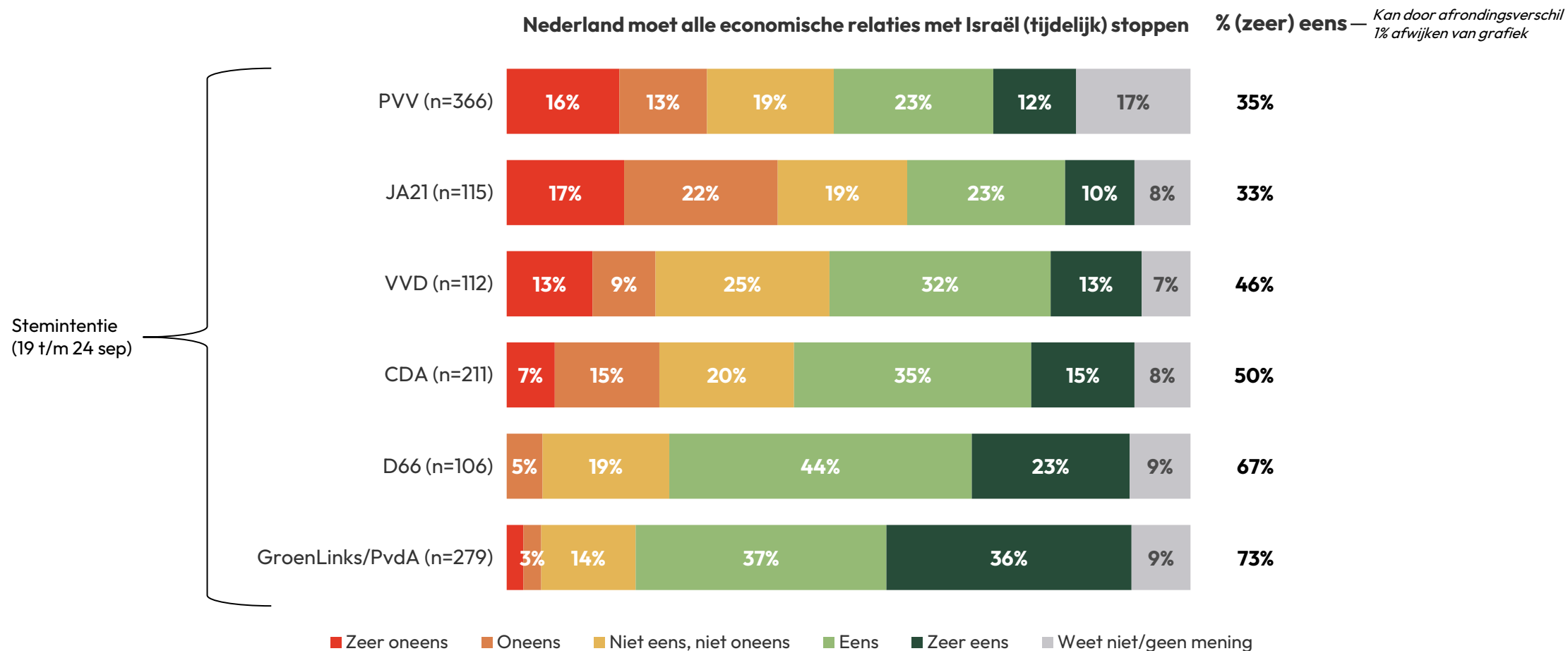

Resultaten | Stopzetten samenwerking/verdragen

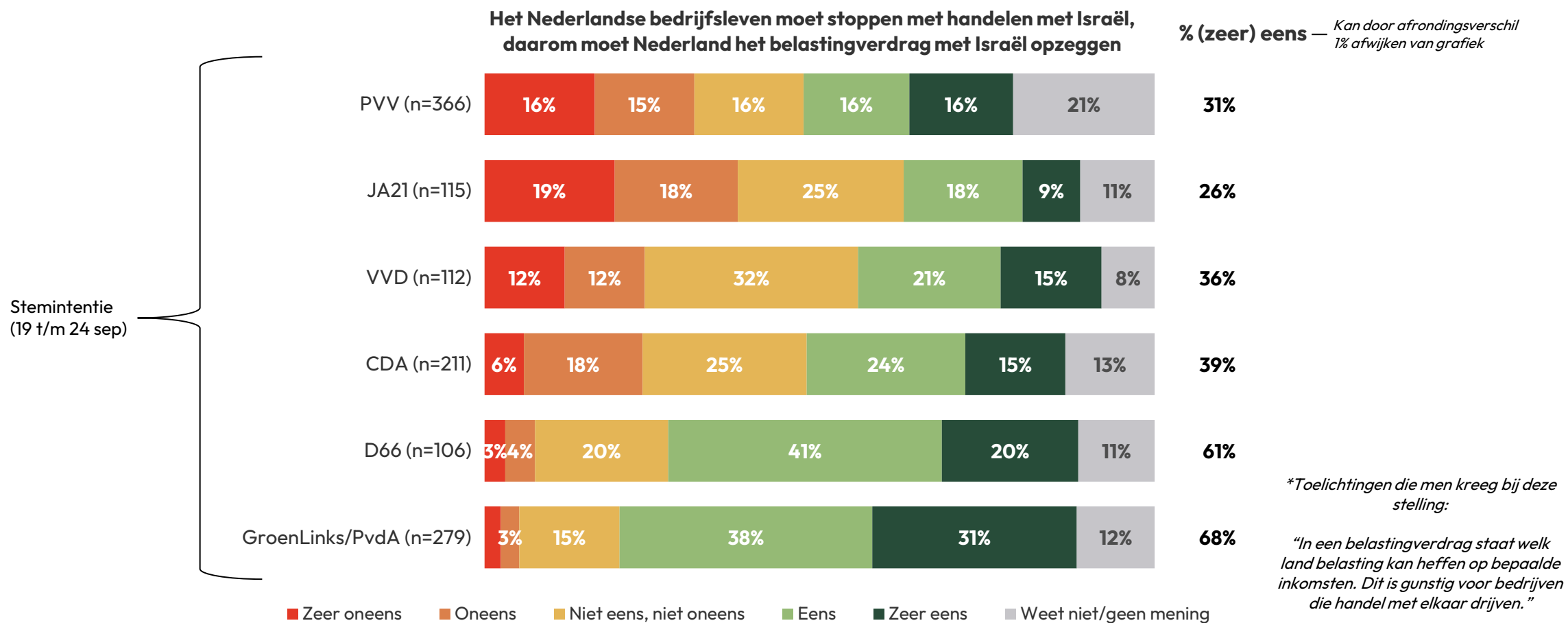
Volledig boycot tegen Israël

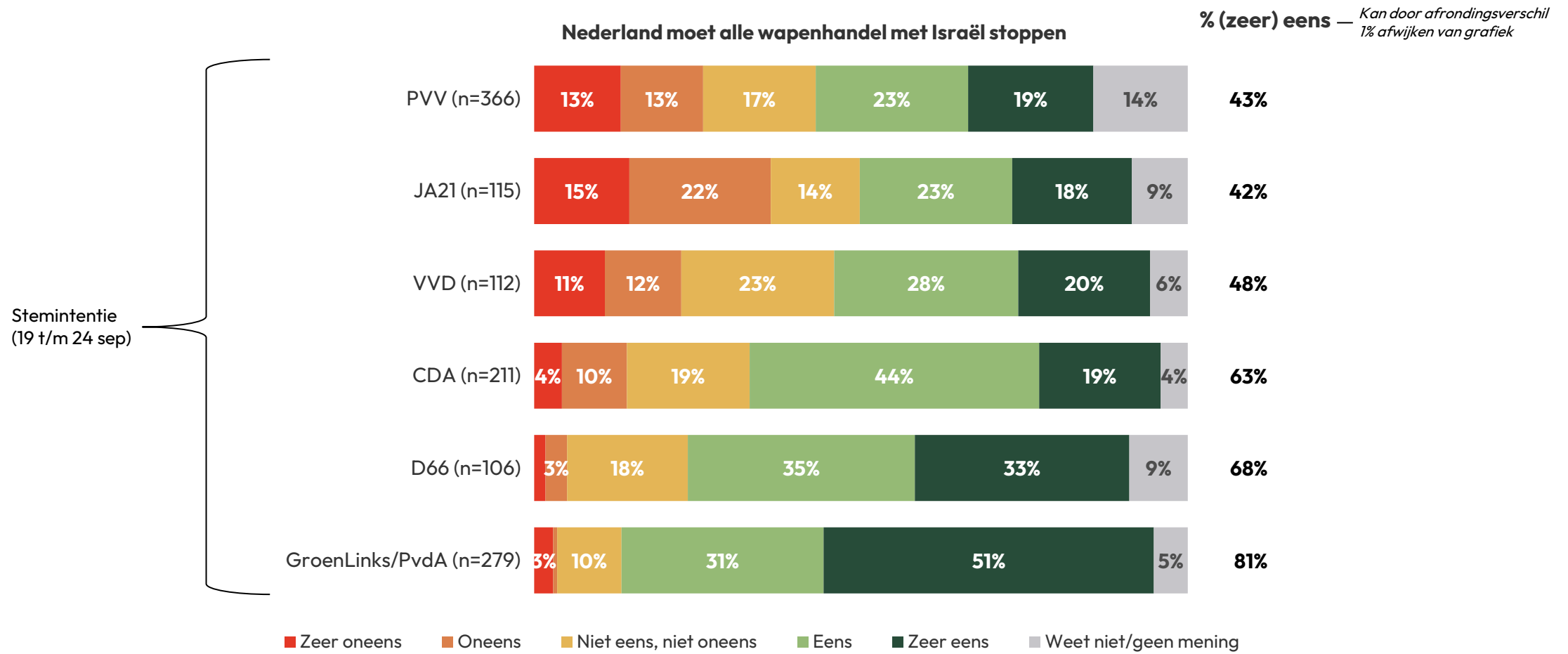
(Tijdelijk) stopzetten economische relaties met Israël

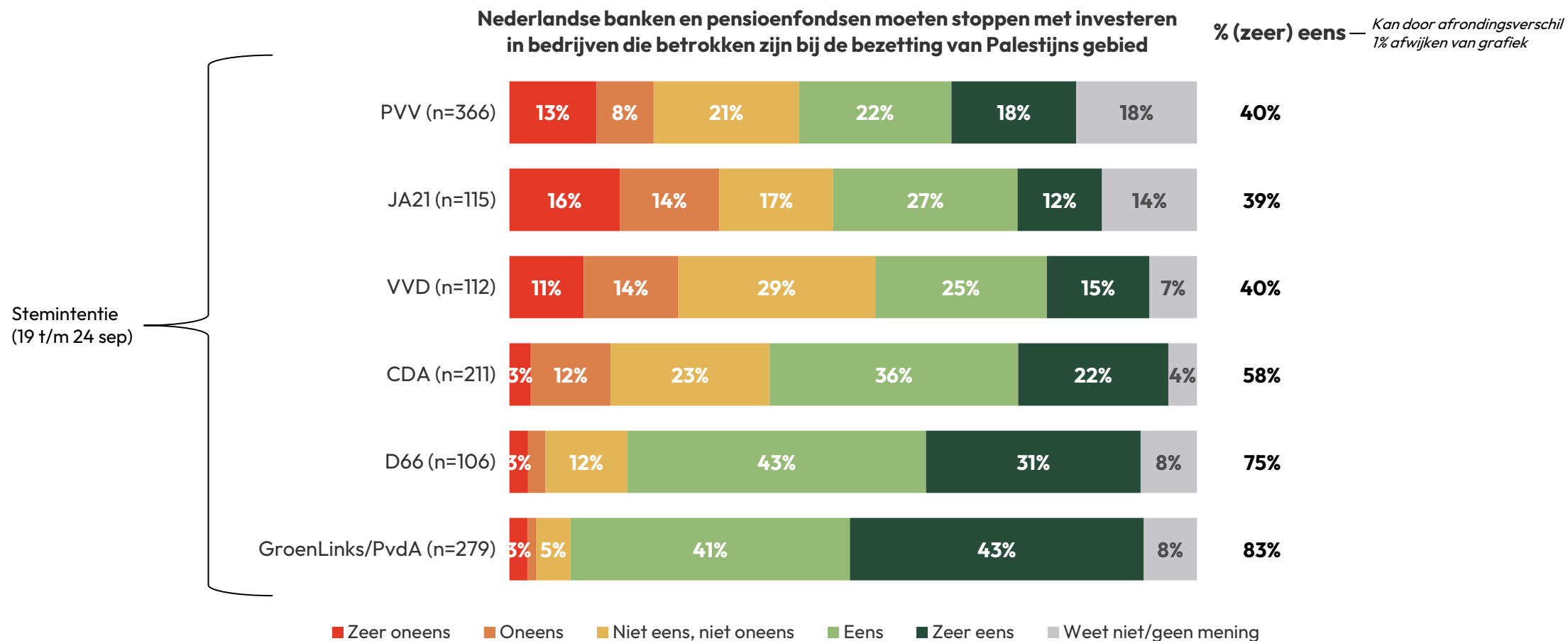
Opzeggen belastingverdrag

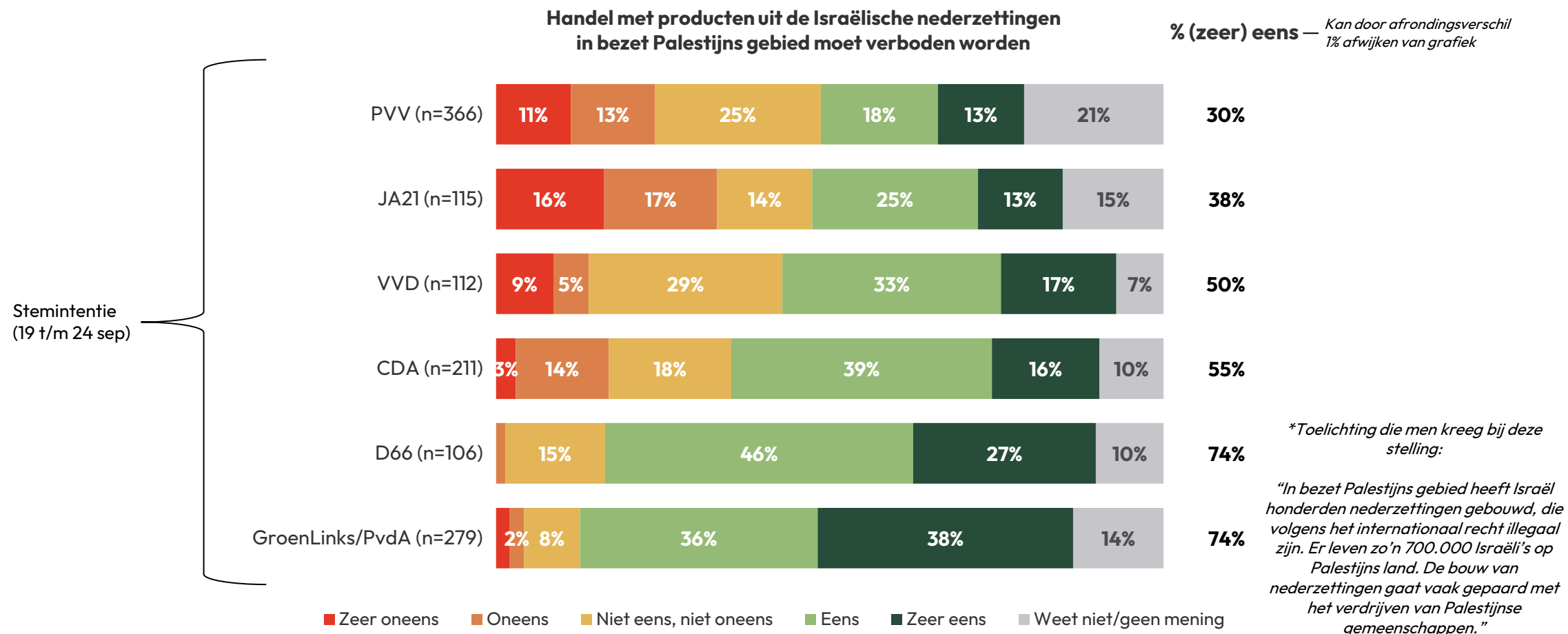
Stopzetten wapenhandel met Israël

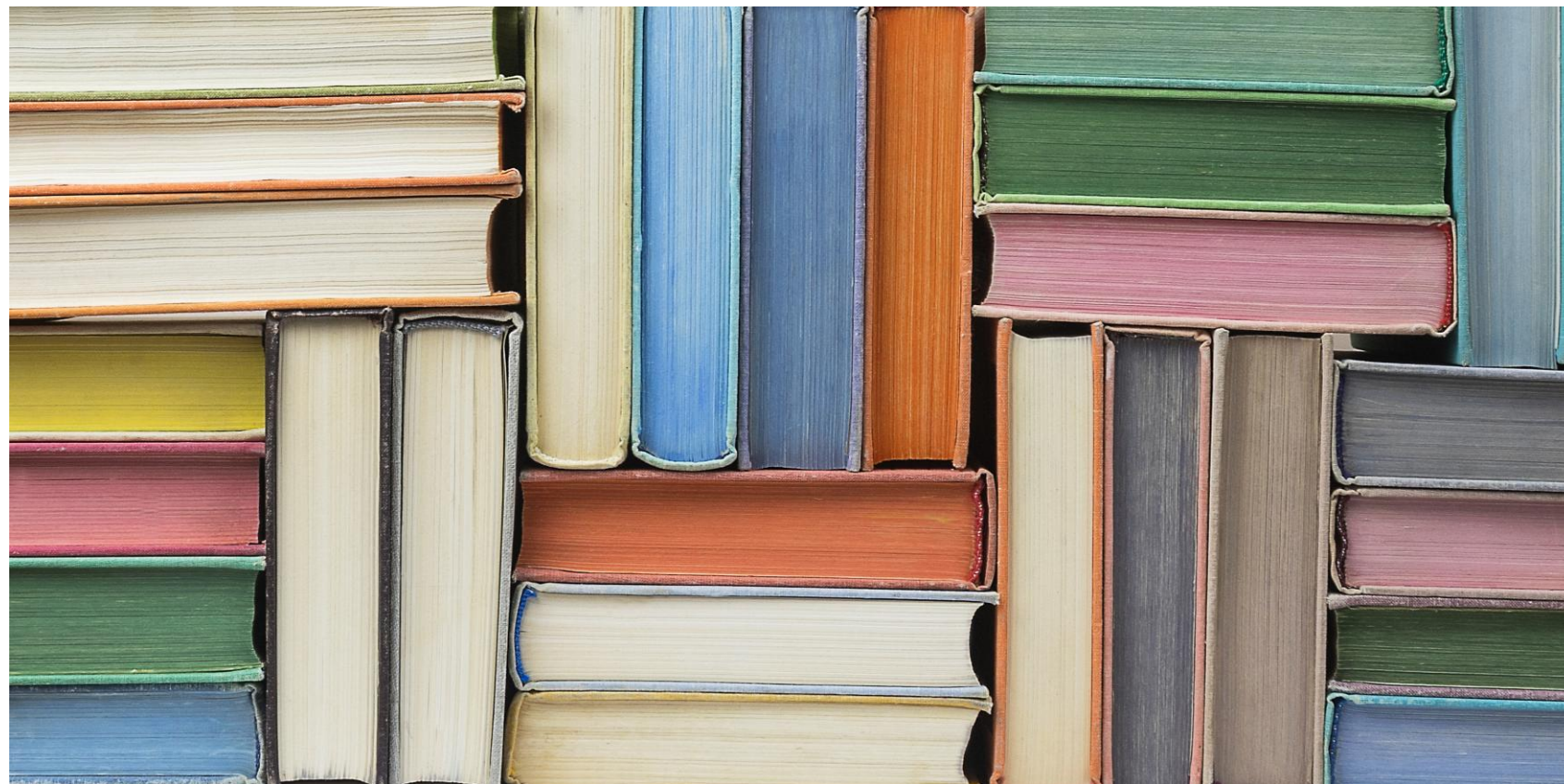

Stoppen met investeren in bedrijven die betrokken zijn bij bezetting

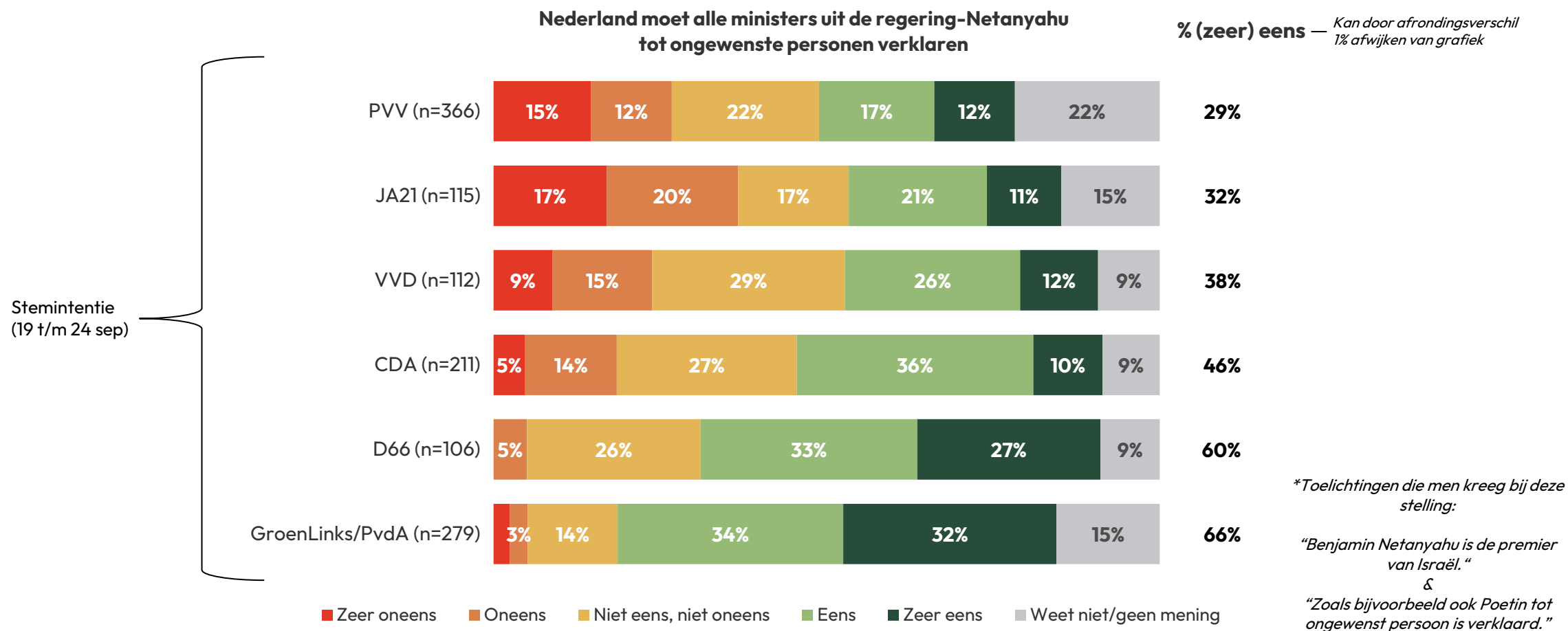
Verbod op producten uit bezet Palestijns gebied

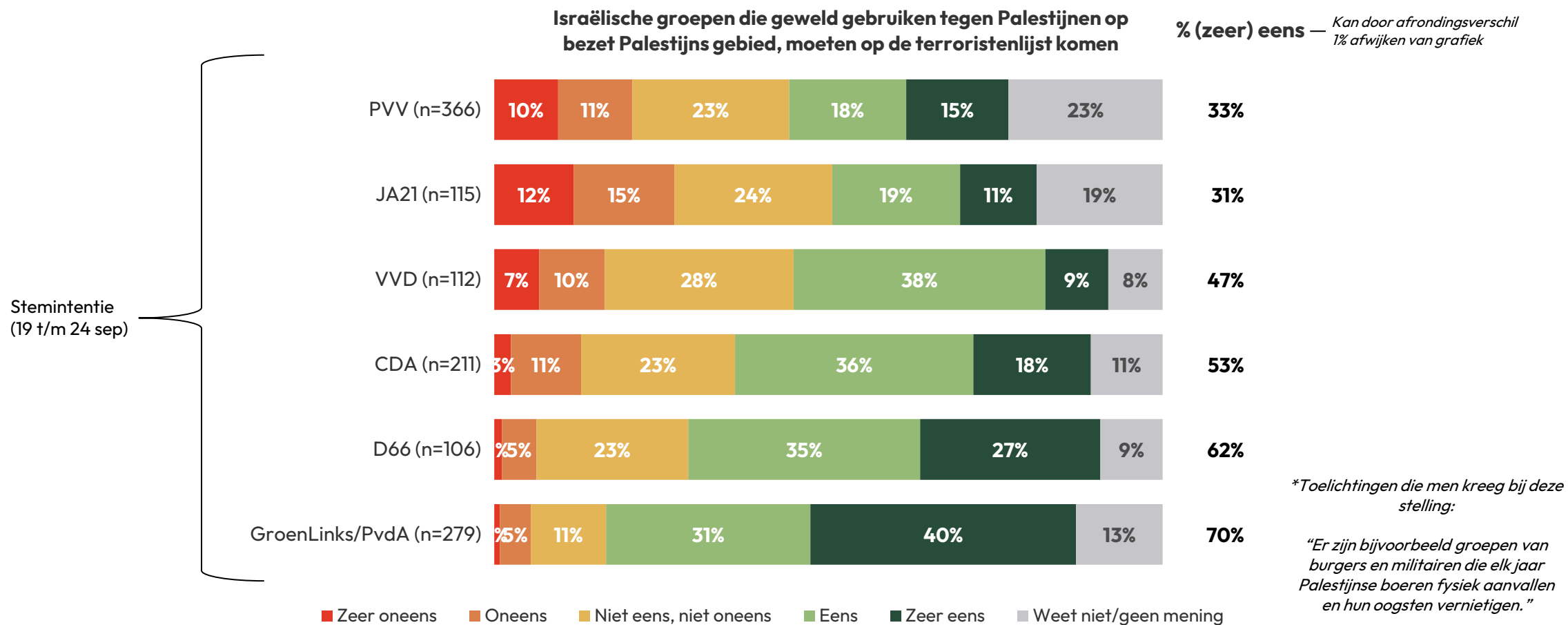

Resultaten | Overige maatregelen

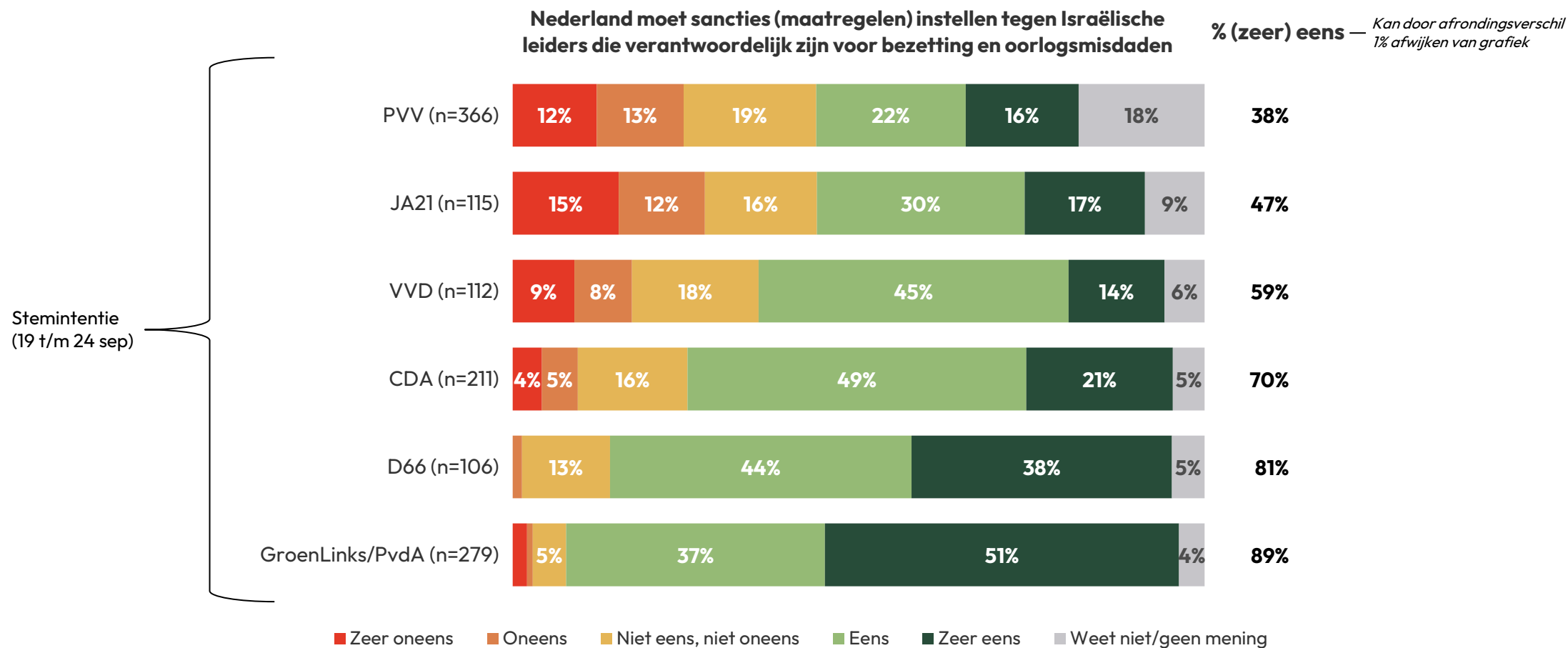
Ministers tot ongewenste personen verklaren

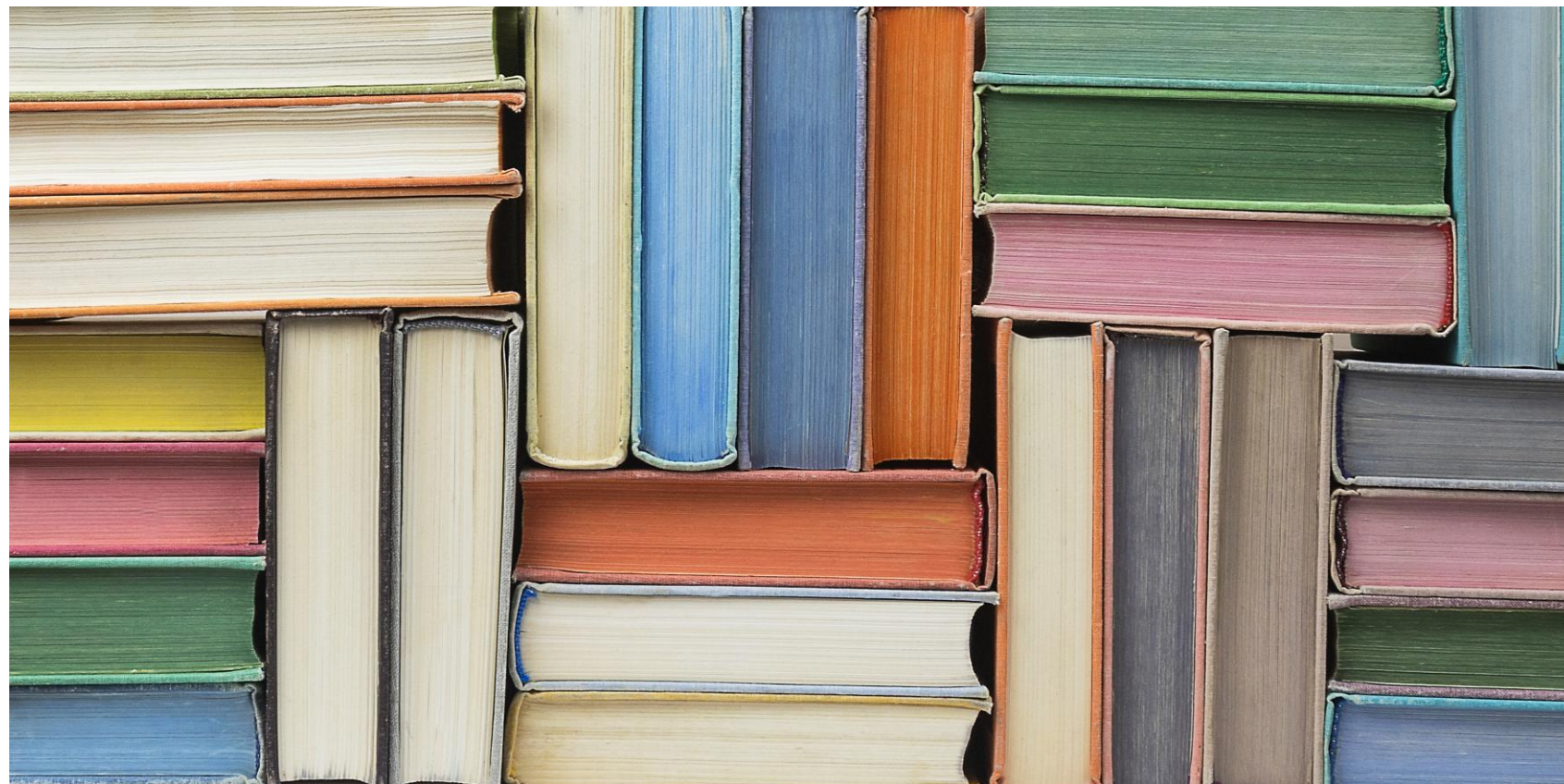

Israëlische groepen op terroristenlijst plaatsen

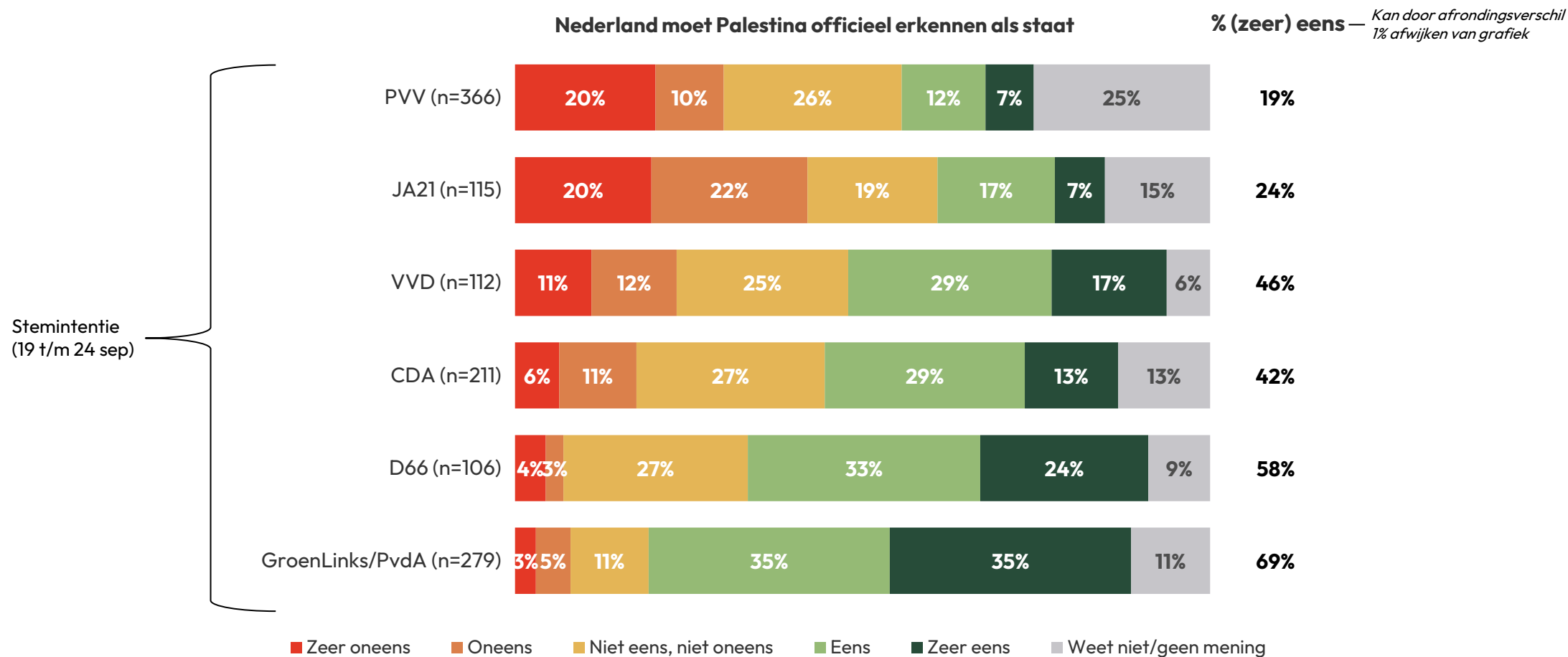
Sancties instellen tegen Israëlische leiders

Resultaten | Erkenning

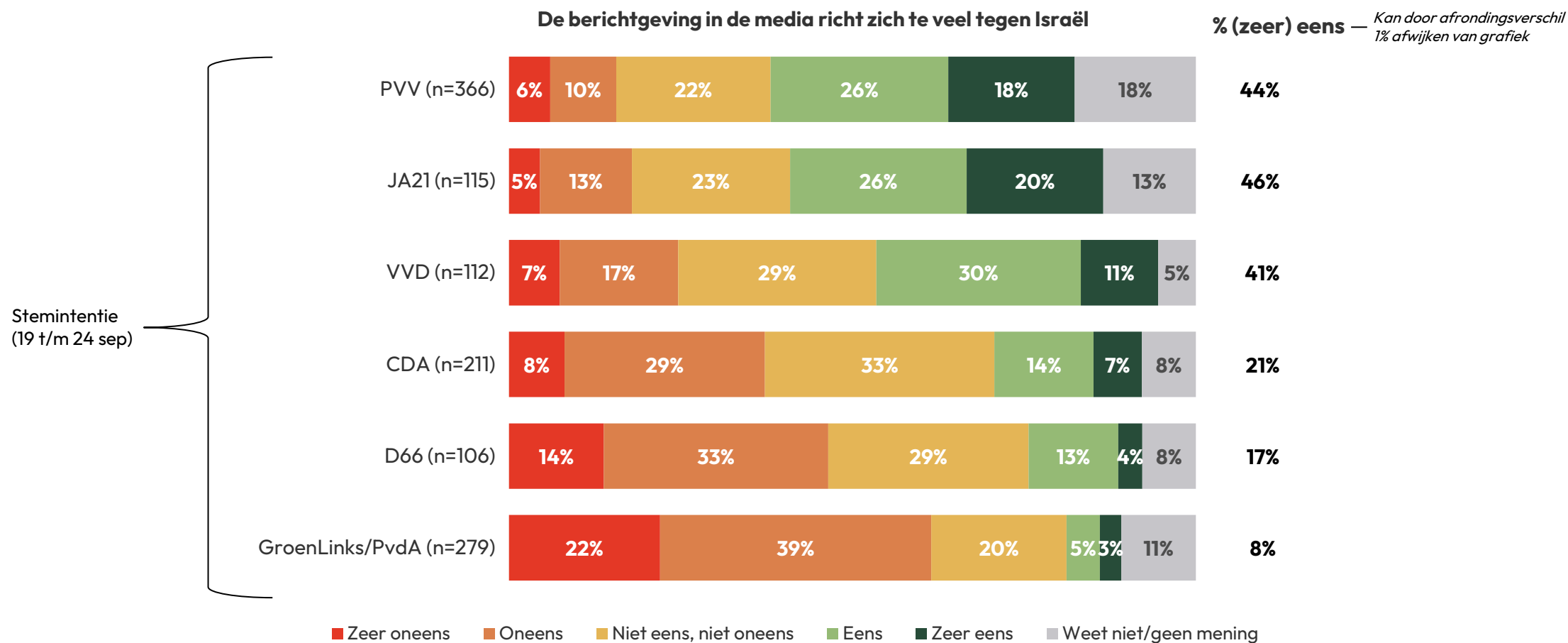
Officieel erkennen Palestina

Bijlagen

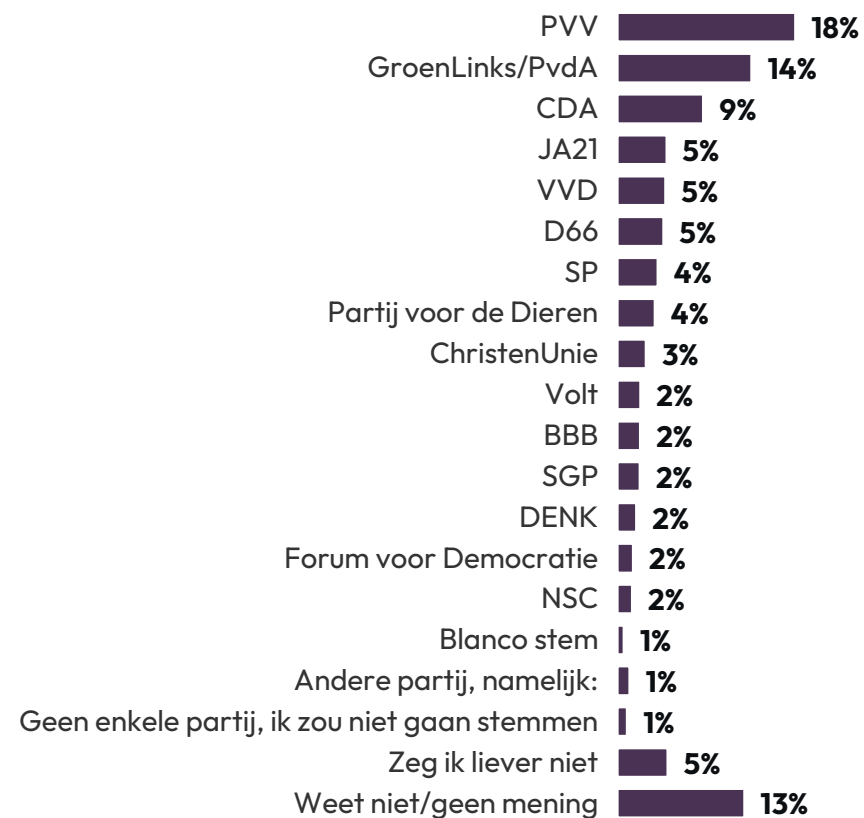
Bijlage – Houding jegens berichtgeving

Bijlage - Stemintentie

Als er vandaag verkiezingen zouden zijn voor de Tweede Kamer, op welke partij zou je dan stemmen?

(Basis – allen, n=2.082)

Bijlage - Ongewogen en gewogen data

Leeftijd	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
18 t/m 24 jaar	162	7,8	239	11,5
25 t/m 34 jaar	210	10,1	335	16,1
35 t/m 44 jaar	227	10,9	333	16
45 t/m 54 jaar	346	16,6	360	17,3
55 t/m 64 jaar	423	20,3	356	17,1
65 t/m 70 jaar	712	34,2	456	21,9

Opleidingsniveau	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Hoog (wo/hbo)	729	35	681	32,7
Middel (havo/vwo/mbo/mavo)	976	46,9	1024	49,2
Laag (ibo/basisschool/ geen opleiding)	377	18,1	377	18,1

Geslacht	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Mannen	1076	51,7	1022	49,1
Vrouwen	1006	48,3	1060	50,9

Regio	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
3 grote gemeenten + randgemeenten	310	14,9	339	16,3
West	637	30,6	616	29,6
Noord	227	10,9	208	10
Oost	404	19,4	423	20,3
Zuid	504	24,2	496	23,8

Mentality	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Moderne burgerij	402	19,3	439	21,1
Opwaarts mobilen	264	12,7	231	11,1
Postmaterialisten	269	12,9	246	11,8
Nieuwe conservatieven	177	8,5	162	7,8
Traditionele burgerij	187	9	179	8,6
Kosmopolieten	356	17,1	377	18,1
Postmoderne hedonisten	204	9,8	194	9,3
Impulsieve individualisten	227	10,9	254	12,2

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International bv

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

**meer zien
meer weten
meer betekenen**

motivaction
insights and strategy

Motivaction International bv

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl
www.motivaction.nl